Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

15 päivänä joulukuuta 2015*

Väliaikainen oikeussuoja — Kilpailu — Kartellit tai muut yhteistoimintajärjestelyt — Vähittäismyyntiin tarkoitetut elintarvikepakkaukset — Päätös, jolla määrätään sakkoja — Pankkitakaus — Täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus — Fumus boni juris — Kiireellisyys — Intressivertailu

Asiassa T-522/15 R,

CCPL – Consorzio Cooperative di Produzione e Lavoro SC, kotipaikka Reggio Emilia (Italia),

Coopbox group SpA, kotipaikka Reggio Emilia,

Poliemme Srl, kotipaikka Reggio Emilia,

Coopbox Hispania, SL, kotipaikka Lorca (Espanja),

Coopbox Eastern s.r.o., kotipaikka Nové Mesto nad Váhom (Slovakia),

asiamiehinään S. Bariatti ja E. Cucchiara,

hakijoina,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään aluksi F. Jimeno Fernandez, A. Biolan ja P. Rossi, sittemmin Jimeno Fernandez, Rossi ja L. Malferrari,

vastapuolena,

jossa hakijat vaativat SEUT 101 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä (AT.39563 – Vähittäismyyntiin tarkoitetut elintarvikepakkaukset) 24.6.2015 tehdyn komission päätöksen C(2015) 4336 lopullinen täytäntöönpanon lykkäämistä siltä osin kuin siinä asetetaan hakijoille velvollisuus asettaa pankkitakaus tai maksaa määrättyjen sakkojen määrä väliaikaisesti, mikä on edellytys sille, ettei kyseistä määrää peritä välittömästi,

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

määräyksen[1]

Asian tausta

1 Käsiteltävä asia koskee tuoreiden elintarvikkeiden, kuten lihan, siipikarjanlihan ja kalan pakkaamiseen vähittäismyyntiä varten käytettävien polystyreeni- ja polypropeenivaahdosta valmistettujen pakkausalustojen alan kartelleja. Kartellien kattamia maantieteellisiä alueita olivat erityisesti Italia, Lounais-Eurooppa sekä Keski- ja Itä-Eurooppa. Kilpailunvastaisten järjestelyjen tärkeimpänä tavoitteena oli pitää yllä korkeita hintoja, siirtää raaka-aineiden hintojen nousu koordinoidusti eteenpäin ja säilyttää vallitseva tilanne jaettujen asiakkaiden ja markkinoiden osalta. Euroopan komissio väittää, että kantajat, toisin sanoen CCPL – Consorzio Cooperative di Produzione e Lavoro SC, Coopbox group SpA, Poliemme Srl, Coopbox Hispania, SL ja Coopbox Eastern s.r.o., ovat osallistuneet kyseisiin kartelleihin.

2 SEUT 101 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä 24.6.2015 tekemässään päätöksessä C(2015) 4336 lopullinen (AT.39563 – Vähittäismyyntiin tarkoitetut elintarvikepakkaukset, jäljempänä riidanalainen päätös), joka annettiin tiedoksi 1.7.2015, komissio täsmensi, että kantajat kuuluivat Coopbox-konserniin, jonka emoyhtiöllä oli määräysvalta yhtiöissä, jotka kuuluivat CCPL-konsernin tuoreiden elintarvikkeiden pakkausosastoon; CCPL on kymmenestä osuuskunnasta koostuva konserni, jolla oli osakkuuksia muissa eri yhtiöissä ja joka toimi useilla eri aloilla, kuten tuoreiden elintarvikkeiden pakkaaminen Coopboxin välityksellä, rakennusmateriaaliteollisuus, yrityspalvelut, energia ja kiinteistöala. Komission mukaan CCPL oli CCPL-konsernin emoyhtiö. Kantajille määrättiin sakot, joiden kokonaismäärä oli 33 694 000 euroa, joista 22 137 000 euroa Italian markkinoita koskeneesta rikkomisesta, 10 955 000 euroa Lounais-Euroopan markkinoita koskeneesta rikkomisesta ja 602 000 euroa Keski- ja Itä-Euroopan markkinoita koskeneesta rikkomisesta.

3 Sakkojen määrä vahvistettiin sen jälkeen, kun kantajille oli lieventämistoimenpidettä soveltamalla myönnetty 20 prosentin alennus sen sakon määrästä, joka niille olisi pitänyt määrätä Italian markkinoita koskeneesta rikkomisesta, ja 30 prosentin alennus niiden sakkojen määrästä, jotka niille olisi pitänyt määrätä Lounais-Euroopan sekä Keski- ja Itä-Euroopan markkinoita koskeneesta rikkomisesta – toisin sanoen noin 14 miljoonan euron alennus – sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa koskevan komission tiedonannon (EUVL 2006, C 298, s. 17) mukaisesti. Lisäksi komissio hyväksyi asetuksen (EY) N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti määrättävien sakkojen laskennasta annettujen suuntaviivojensa (EUVL 2006, C 210, s. 2; jäljempänä vuoden 2006 suuntaviivat) 35 kohdan nojalla osittain kantajien vaatimuksen todeta niiden sakonmaksukyvyn puuttuminen ja alensi [*luottamuksellinen tieto*]:lla[2] – mikä vastaa noin [*luottamuksellinen tieto*] euroa – sitä lopullista sakkomäärää, joka sen olisi pitänyt määrätä niille.

4 Riidanalaisen päätöksen 2 artiklan viimeisen kohdan mukaan sakot on maksettava kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi antamisesta, ja tämän määräajan jälkeen peritään ilman eri toimenpiteitä korko, joka vastaa Euroopan keskuspankin (EKP) perusrahoitusoperaation korkoa sen kuukauden ensimmäisenä työpäivänä, jona tämä päätös on tehty, ja johon lisätään 3,5 prosenttiyksikköä. Jos seuraamuksen kohteena oleva yritys nostaa kanteen, se voi maksaa sakon asetetussa määräajassa joko asettamalla pankkitakauksen tai maksamalla sakon väliaikaisesti.

5 Tältä osin riidanalaista päätöstä koskevassa ilmoituskirjeessä täsmennetään, että maksun määräajan umpeutumisen jälkeen komissio ryhtyy perimään saatavaa, jolle kertyy kokonaiskorkoa kyseistä umpeutumista seuraavasta päivästä siihen päivään saakka, jona summa on tosiasiallisesti maksettu, mukaan lukien viimeksi mainittu päivä. Korot lasketaan 0,05 prosentin peruskoron mukaisesti, lisättynä 3,5 prosenttiyksiköllä, jolloin korko on 3,55 prosenttia. Muutoksenhakutapauksissa kantajien on

1 — Tästä määräyksestä on otettu tähän vain kohdat, joiden julkaisemista unionin yleinen tuomioistuin pitää aiheellisena.

2 — Luottamukselliset tiedot poistettu.

täytettävä sakonmaksuvelvollisuutensa ennen määräajan päättymistä joko antamalla rahavakuus, jonka komission tilinpitäjä hyväksyy, tai maksamalla sakko väliaikaisesti. Mikäli annetaan rahavakuus, sakon määrästä kertyy korkoa 1,55 prosentin korkokannan mukaan. Jos maksu tai rahavakuuden antaminen viivästyy, on maksettava viivästyskorkoa, jonka määrä lasketaan edellä mainitun koron mukaisesti ja johon lisätään 3,5 prosenttiyksikköä.

Menettely ja asianosaisten vaatimukset

6 Kantajat nostivat kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 10.9.2015 saapuneella kannekirjelmällä niille riidanalaisella päätöksellä asetettujen sakkojen kumoamiseksi tai toissijaisesti kyseisten sakkojen määrän alentamiseksi. Kanteensa tueksi kantajat väittävät erityisesti, että asetettujen sakkojen määrän vahvistamisessa on loukattu suhteellisuus- ja asianmukaisuusperiaatteita.

7 Kantajat esittivät unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 29.9.2015 jättämällään erillisellä asiakirjalla nyt käsiteltävänä olevan välitoimihakemuksen, jossa ne vaativat lähinnä, että unionin yleisen tuomioistuimen presidentti

— lykkää riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa siltä osin kuin siinä on asetettu niille velvollisuus asettaa pankkitakaus tai maksaa määrättyjen sakkojen määrän väliaikaisesti, mikä on edellytys sille, ettei kyseistä määrää peritä välittömästi

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

8 Komissio vaatii unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 15.10.2015 toimittamissaan huomautuksissa, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää välitoimihakemuksen

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

9 Kantajat vastasivat komission huomautuksiin 28.10.2015 päivätyllä vastauskirjelmällä. Komissio otti kantaa kyseiseen vastauskirjelmään 6.11.2015 päivätyllä vastauskirjelmällä, mitä seurasi 18.11., 23.11., 30.11. ja 3.12.2015 päivätty kirjeenvaihto.

Oikeudellinen arviointi

Yleisiä huomioita – –

14 Käsiteltävän asian olosuhteissa on syytä tutkia ensin, täyttyykö fumus boni juris -edellytys. Kyseisen tutkinnan täsmällisen ulottuvuuden osalta ilmenee, että kun otetaan huomioon riidanalaisen päätöksen 2 artikla ja kyseistä päätöstä koskeva ilmoituskirje (ks. edellä 4 ja 5 kohta), välitoimihakemuksen todellisena kohteena voi olla ainoastaan vapautuksen saaminen velvollisuudesta asettaa pankkitakaus – joka on niille edullisempi vaihtoehto kuin sakkojen maksaminen väliaikaisesti –, joka puolestaan on edellytyksenä sille, ettei komission määräämiä sakkoja aleta välittömästi periä (ks. vastaavasti määräys 29.10.2009, Novácke chemické závody v. komissio, T-352/09 R, EU:T:2009:422, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Fumus boni juris – –

16 Pääasiassa toissijaisesti esitettyjen vaatimusten, joissa vaaditaan kantajille määrättyjen sakkojen määrän alentamista, tueksi kantajat väittävät nyt käsiteltävässä asiassa erityisesti, ettei komissio ole ottanut riittävästi huomioon CCPL-konsernin, johon ne kuuluvat, maksukyvyn puutetta. Kantajat väittävät, että vaikka komissio myöntää kyseisen konsernin vakavan rahoituskriisin, se on kieltäytynyt myöntämästä niiden taloudellisen selviämisen mahdollistavaa alennusta niille asetettujen sakkojen määrästä.

17 Kantajat huomauttavat, että CCPL-konserni on tällä hetkellä hyvin vakavassa rahoituskriisissä, minkä johdosta se on laatinut rakenneuudistussuunnitelman, jonka sisältö ilmoitettiin komissiolle hallinnollisen menettelyn kuluessa. Suunnitelman olennaiset osat ovat niiden mukaan osakesalkun rationalisointi, mukaan lukien osuuksien myynti muilla kuin elintarvikepakkausten aloilla. Kyseisen suunnitelman mukaan CCPL teki velkojapankkien kanssa 8.8.2014 niin sanotun standstill-sopimuksen, joka oli voimassa 30.6.2015 asti ja joka koski pääoman osuuksien takaisinmaksun lykkäämistä ja sitoumusta olla peruuttamatta myönnettyjä luottoja. Standstill-sopimuksella haluttiin niiden mukaan mahdollistaa niiden rakenneuudistussuunnitelman toteuttamista ja viimeistelyä koskevien toimien jatkuminen. Kantajien mukaan mahdollisista luovutuksista saatavat tulot eivät riitä CCPL-konsernin [*luottamuksellinen tieto*] euron pankkivelkojen takaisin maksamiseen kokonaisuudessaan, vaan kyseiset velat on neuvoteltava uudelleen velkojapankkien kanssa, rahoitettava uudelleen ja maksettava takaisin rakenneuudistussuunnitelman voimassaolon päätyttyä. Velkojapankit eivät ole vielä hyväksyneet rakenneuudistussuunnitelmaa, ja kantajat katsovat, ettei CCPL-konsernilla ole kyseiseen suunnitelmaan liittymättömiä varoja käytettävissään, jotta se voisi selviytyä riidanalaisessa päätöksessä määrätyistä sakoista.

18 Kantajat korostavat, että komissio toteaa itse riidanalaisen päätöksen liitteessä IV ja vuoden 2006 suuntaviivojen 35 kohdan mukaisesti (ks. edellä 3 kohta), että ne ovat välittömässä vaarassa joutua selvitystilaan. Näin ollen on niiden mukaan täysin käsittämätöntä, kuinka komissio on voinut arvioida, että ne voisivat selviytyä 1.10.2015 mennessä yli 33 miljoonan euron sakoista, etenkin, kun otetaan huomioon, ettei mikään komission riidanalaisen päätöksen liitteessä IV mainitsemista rahoituslähteistä ole niiden käytettävissä kyseiseen tarkoitukseen.

19 Siltä osin kuin komissio moittii Coopboxia siitä, että rakenneuudistussuunnitelman mukaiset tulot ovat [*luottamuksellinen tieto*] euroa, mutta asetettujen sakkojen maksamiseen osoitetaan ainoastaan [*luottamuksellinen tieto*] euroa, vaikka Coopboxin mukaan talousarviossa 2013 kyseiseen tarkoitukseen oli varattu [*luottamuksellinen tieto*] euroa, kantajat korostavat, että [*luottamuksellinen tieto*] euron määrän osoittaminen ei itsessään merkinnyt millään tavoin, että ajankohtana, jona riidanalainen päätös tehtiin, niiden käytettävissä olisi ollut mahdollisen sanktion maksamiseen tarvittavat käteisvarat. Ne toistavat, että ainoat varat, jotka CCPL-konsernilla voi olla käytettävissään, ovat rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpanosta saatavat tulot. Velkojapankit eivät ole kuitenkaan vielä hyväksyneet suunnitelmaa. Mahdollisista luovutuksista saatavat tulot eivät missään tapauksessa riitä pankkivelkojen takaisinmaksuun [*luottamuksellinen tieto*] eurolla.

20 Lisäksi kantajat toteavat, ettei ollut niiden oma ”valinta” osoittaa asetettujen sakkojen maksamiseen ainoastaan [*luottamuksellinen tieto*] euroa, vaan kyseessä on tältä osin velkojapankkien rakenneuudistussuunnitelmassa vahvistama kannattavuuskynnys. Kyseiset pankit ovat nimittäin valmiita hyväksymään suunnitelman pelkästään sillä ehdolla, ettei seuraamus ole suuruudeltaan enempää kuin [*luottamuksellinen tieto*] euroa. Estääkseen konkurssiin joutumisen kantajilla ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin hyväksyä suunnitelma velkojapankkien ehdoin.

21 Sikäli kuin komissio katsoo, että CCPL-konserni voi hankkia kyseiseen suunnitelmaan liittymättömiä lisätuloja erityisesti myymällä vähemmistöosakkuuksia, kuten osakkuuksia Refincoop SpA-, Erzelli Energia Srl-, Smec Srl-, Sagif SpA- ja Athenia Net Srl -yhtiöissä, tai kyseisten jäsentensä, kuten CMB SC- tai CCFS SC -osuuskuntien, mahdollisen rahoitustuen avulla, kantajat väittävät yhtäältä, että sen,

että konserni käyttää osakkuuksien myynnistä saatavia tuloja sakkojen maksamiseen eikä velkojensa takaisinmaksuun, seurauksena on niiden joutuminen selvitystilaan. Näin ollen osakkuuksien myynnistä mahdollisesti saatavat tulot on käytettävä ensisijaisesti kyseisten velkojen takaisinmaksuun. Toisaalta [*luottamuksellinen tieto*].

– –

26 Mahdollisuudesta hankkia lisätuloja CCPL:n jäsenten mahdollisen rahoitustuen avulla kantajat huomauttavat, että neljä CCPL:n osuuskuntajäsentä – Coopsette SC, Unieco SC, Open Co SC ja CEAP SC – on kriittisessä taloudellisessa tilanteessa. Muiden, erityisesti CMB- ja CCFS-osuuskuntien, osalta ne huomauttavat yhtäältä, että CMB:llä on vain yksi alle 20 prosentin osakkuus CCPL:ssä ja että kyseinen osakkuus on puhtaasti institutionaalinen. CCPL on niiden mukaan nimittäin perusosuuskuntien konsortio, ja sen pääasiallinen tavoite on niiden mukaan jäsentensä keskinäisten tavoitteiden helpottaminen. Näin ollen on vaikea määrittää sellaista CMB:n konkreettista taloudellista tai teollista intressiä, jonka nojalla sen sitoutuminen CCPL:lle myönnettävään taloudelliseen tukeen olisi perusteltu. Toisaalta CCFS:n rahoitustoimintaa koskevissa sisäisissä säännöissä vahvistetaan niiden mukaan kunkin jäsenen enimmäisvastuun rajaksi kuudesosa kirjanpidon mukaisesta nettovarallisuudesta viimeisimmässä vahvistetussa taseessa, jotta vältetään riskien keskittyminen yhdelle yhtiölle. Kun otetaan huomioon CCPL:n nettovarallisuuden huomattava heikkeneminen sille vuosina 2013 ja 2014 aiheutuneiden tappioiden vuoksi, ei olisi tullut kysymykseen, että CCFS hyväksyy sen luottohakemuksen.

– –

32 Tässä yhteydessä on syytä huomauttaa aivan ensin, että yleisluonteiset ja periaatteelliset väitteet, joiden nojalla komissio esittää, ettei sen tarvitse ottaa sakon määrää määritettäessä huomioon asianomaisen yrityksen heikkoa taloudellista tilannetta, jonka huomioon ottaminen voisi merkitä perusteettoman kilpailuedun antamista markkinaedellytyksiin heikoimmin sopeutuneille yrityksille, ovat nyt käsiteltävässä asiassa merkityksettömiä. On nimittäin selvää, että komissio otti kantajien heikon taloudellisen tilanteen tosiasiallisesti huomioon riidanalaisen päätöksen liitteessä IV ja vuoden 2006 suuntaviivojen 35 kohdan mukaisesti.

33 Komissio katsoo kyseisessä liitteessä, että [*luottamuksellinen tieto*]. Komission mukaan [*luottamuksellinen tieto*] kyseinen tilanne johtui ensisijaisesti [*luottamuksellinen tieto*], mikä vaikutti merkittävästi Coopboxin velkaantumiseen, [*luottamuksellinen tieto*]. Komissio toteaa myös, ettei mikään Coopboxin tämänhetkisessä tilanteessa osoita, että oli olemassa [*luottamuksellinen tieto*]. Komissio katsoo siten [*luottamuksellinen tieto*].

34 Nyt käsiteltävässä asiassa ei siten ole kyse komission tarkastelemien kaltaisten periaatteellisten kysymysten ratkaisemisesta, vaan sen tutkimisesta, onko komissio myöntäessään sakon määrään ainoastaan [*luottamuksellinen tieto*] alennuksen Coopboxin maksukyvyn puutteen huomioon ottamiseksi ottanut riittävässä määrin huomioon CCPL-konsernin rahoituskriisin ajankohtana, jona riidanalainen päätös tehtiin. Tältä osin useat seikat osoittavat, että komissio näyttää todellakin aliarvioineen riidanalaisessa päätöksessä kantajien – kun otetaan huomioon CCPL-konserni, johon ne kuuluvat – heikon taloudellisen tilanteen vakavuuden.

35 Myöntämällä Coopboxille ainoastaan [*luottamuksellinen tieto*] alennuksen sakon määrästä komissio ei siten ensinnäkään ilmeisesti arvioinut oikein CCPL-konsernin rahoitusvoimaa. Tässä yhteydessä on syytä huomauttaa, että asianosaiset ovat tässä välitoimimenettelyssä yksimielisiä siitä oikeudenkäyntiaineistoon perustuvasta väitteestä, että CCPL-konserni on vakavassa rahoituskriisissä, minkä vuoksi oli laadittava rakenneuudistussuunnitelma, jonka ensimmäiseen, vuoden 2014 versioon liittyi ns. standstill-sopimus konsernin velkojapankkien kanssa ja joka pantiin täytäntöön huhtikuussa

2015. Suunnitelman olennaisia osia ovat CCPL-konsernin velkojen uudelleenjärjestely ja osuuksien myynti tietyistä yhtiöistä, ja näistä luovutuksista saatavilla tuloilla on tarkoitus käynnistää uudelleen konsernin taloudellinen toiminta samalla kun ne mahdollistavat sen pankkivelkojen takaisinmaksun.

36 Kantajat korostavat – eikä komissio ole tätä seikkaa tehokkaasti kiistänyt –, että rakenneuudistussuunnitelman tehokas täytäntöönpano on tarpeen, sillä tällä on ratkaiseva vaikutus konsernin taloudelliseen selviytymiseen, minkä lisäksi konsernin tilanteen epävarmuutta lisää se, etteivät velkojapankit ole vielä lopullisesti hyväksyneet kyseistä suunnitelmaa nimenomaan siitä syystä, että niiden mukaan kantajille määrätyt sakot ovat huomattavan suuria. Vaikka komissio on suhtautunut tähän asiaan jokseenkin epäilevästi, ei vaikuta ensi näkemältä yllättävältä, että suunnitelmassa, joka on laadittu ennen kyseistä päätöstä, kyseiset pankit yrittävät määrätä omat saatavansa – jotka ovat syntyneet ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä – perittäviksi CCPL-konsernilta ensisijaisesti, ennen tulevan sakon maksamista. Se, että tätä varten on varattu ainoastaan [*luottamuksellinen tieto*] euron määrä, vaikuttaa osoitukselta epävarmuudesta konsernin rakenneuudistuksesta ja erityisesti omaisuuserien myynnistä saatavien tulojen määrästä, jonka pankit perustellusti pelkäävät osoittautuvan riittämättömäksi myös siinä tapauksessa, että niiden saatavat peritään ensisijaisesti.

– –

[omissis]

39 Kolmanneksi kun komissio totesi, että kantajat voivat suoriutua määrätyistä sakoista turvautumalla CCPL:n tiettyjen osuuskunnan omistavien osakkaiden – erityisesti CMB:n ja CCFS:n – varoihin, vaikuttaa siltä, ettei se ottanut huomioon CCPL-konsernin osuuskuntarakennetta. Toisin kuin taloudellinen ryhmä, jota vertikaalisesti integroituneessa organisaatiossa johtaa emoyhtiö, joka yksilöi ja määrittää kaikkien ryhmän jäsenten talousstrategian ja yhteiset intressit, mistä on seurauksena keskinäinen rahoituksellinen vastuu, osuuskunnan muodostavat jäsenet säilyttävät nimittäin yleensä suuremman taloudellisen ja rahoituksellisen riippumattomuuden. Yhteistyöperiaatteeseen perustuvan osuuskunnan tavoitteena on ainoastaan edistää jäsentensä etuja erityisesti tarjoamalla niille palveluja, organisoimalla niiden tuotteiden keskitetty myynti, ostamalla yhteiset raaka-aineet tai tarjoamalla työmahdollisuuksia. Jäsenellä on näin ollen ainoastaan vähäinen objektiivinen intressi tukea rahoituksellisesti toista saman osuuskunnan jäsentä. Jäsenen intressi turvata osuuskuntansa taloudellinen selviytyminen silloin, kun uhkana on joutuminen selvitystilaan, on niin ikään vähäinen. Se on riippuvainen tälle jäsenyydestä koituvista konkreettisista eduista ja mahdollisuuksista liittyä johonkin toiseen, mahdollisesti äskettäin perustettuun osuuskuntaan, jos vanha osuuskunta lakkautetaan, sekä uuteen osuuskuntaan liittymisestä aiheutuvista kustannuksista

40 Sama koskee periaatteessa CCPL-konsernin rakennetta, josta kantajat toteavat lähinnä – eikä komissio ole tätä kiistänyt –, että kyseessä on perusosuuskuntien konsortio, jonka pääasiallinen tavoite on jäsentensä, erityisesti CMB:n, jonka omistusosuudet ovat luonteeltaan puhtaasti institutionaalisia, keskinäisten tavoitteiden helpottaminen. Tämän perusteella voidaan päätellä, että CMB:llä – jonka oli valittava, käyttääkö se ilmeisen merkittäviä resurssejaan (ks. 28 kohta edellä) hyvin velkaantuneen osuuskuntarakenteen, joka oli määrättyjen sakkojen vuoksi vaarassa joutua selvitystilaan, tukemiseen vai mahdollisesti uuteen osuuskuntarakenteeseen investoimiseen – tuskin on objektiivista intressiä sitoutua antamaan emoyhtiö CCPL:lle tai sisarosuuskunnille mittavaa taloudellista tukea. Rahoitusosuuskunta CCFS:n, jonka toimintaan lisäksi sovelletaan tiukkoja pankkialan sääntöjä ja joka on jo CCPL-konsernin suurin velkojapankki, intressi sellaisen tuen antamiseen vaikuttaa samoista syistä vähäiseltä, varsinkin kun sen sisäisen järjestelmän nojalla on täytynyt kattaa saamisensa asianmukaisilla vakuuksilla. Vaikean taloudellisen tilanteensa vuoksi kyseinen konserni tuskin kuitenkaan pystyy toimittamaan CCFS:lle lisätakeita, mikä näyttää ensi näkemältä sulkevan pois kohtuullisen mahdollisuuden CCFS:ltä saatavaan rahoitukseen riidanalaisessa päätöksessä määrättyjen sakkojen kattamiseksi.

41 Kantajien väitteille, joilla ne pyrkivät osoittamaan, että komissio aliarvioi CCPL-konsernin heikon taloudellisen tilanteen, vaikuttaa siten ensi näkemältä olevan vakavasti otettavat perusteet. Välitoimista päättävä tuomioistuin voi joka tapauksessa ainoastaan todeta, että pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen on syytä tehdä edellä mainittuja seikkoja koskevaa arviointia varten tarkka selvitys päämenettelyn yhteydessä. Näin ollen on olemassa fumus boni juris komission riidanalaisessa päätöksessä myöntämää alennusta suuremman alennuksen myöntämiseksi kantajille määrättyjen sakkojen osalta.

42 On syytä lisätä, että unionin yleisellä tuomioistuimella on SEUT 261 artiklan mukaan ja [SEUT 101] ja [SEUT 102] artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16.12.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 (EYVL 2003, L 1, s. 1) 31 artiklan nojalla täysi harkintavalta arvioida komission tekemiä riidanalaisia sakkopäätöksiä. Nyt käsiteltävässä asiassa on riittävän todennäköistä, että käyttäessään pääasiassa tätä toimivaltaansa unionin yleinen tuomioistuin alentaa vielä kantajille määrätyn sakon määrää (ks. vastaavasti määräys 13.4.2011, Westfälische Drahtindustrie ym. v. komissio, T-393/10 R, Kok., EU:T:2011:178, 60 kohta). Tuomioistuin, jolla on täysi harkintavalta, voi nimittäin käyttäessään päätösten muuttamista koskevaa toimivaltaansa ottaa huomioon ajankohtana, jona se antaa ratkaisun, vallitsevan oikeudellisen ja tosiasiallisen tilanteen (ks. vastaavasti tuomio 6.3.1974, Istituto Chemioterapico Italiano ja Commercial Solvents v. komissio, 6/73 ja 7/73, Kok., EU:C:1974:18, 51 ja 52 kohta; tuomio 14.7.1995, CB v. komissio, T-275/94, Kok., EU:T:1995:141, 61 kohta ja tuomio 5.10.2011, Romana Tabacchi v. komissio, T-11/06, Kok., EU:T:2011:560, 282–285 kohta). Kirjelmänsä, joka on päivätty 28.10.2015, 3 ja 42 kohdassa kantajat kuitenkin korostavat – eikä komissio ole tätä tehokkaasti kiistänyt – että CCPL-konsernin, erityisesti Coopsette- ja Open-osuuskuntien taloudellinen ja rahoituksellinen tilanne heikentyi edelleen vuoden 2015 kolmannella neljänneksellä verrattuna riidanalaisessa päätöksessä huomioon otettuun tilanteeseen.

43 Fumus boni juris -ta koskevan tarkastelunsa lopuksi välitoimista päättävä tuomioistuin katsoo siten, että on ensi näkemältä riittävän todennäköistä, että pääasiaa käsittelevä tuomioistuin myöntää kantajille merkittävän alennuksen komission riidanalaisessa päätöksessä määräämien sakkojen määrästä.

Kiireellisyys – –

48 Kuten ilmenee riidanalaisen päätöksen 2 artiklasta ja kirjeestä, jolla päätöksestä ilmoitettiin (ks. edellä 4 ja 5 kohta), komissio antoi kantajille luvan käyttää pankkitakausta, minkä ansiosta ne suoriutuivat väliaikaisesti sakkojen maksamisvelvollisuudestaan ilman, että niiden tarvitsi maksaa vaadittuja määriä eräpäivänä.

49 Tässä yhteydessä on syytä huomauttaa, että mahdollisuus vaatia pankkitakauksen asettamista on komission yleinen ja järkevä toimintatapa, ja kantajat voidaan vapauttaa velvollisuudesta asettaa sellainen takaus, joka on edellytyksenä sille, ettei määrättyjä sakkoja aleta välittömästi periä, ainoastaan silloin kun kyseessä ovat poikkeukselliset olosuhteet (ks. vastaavasti edellä 46 kohdassa mainittu määräys 23.3.2001, FEG v. komissio, C-7/01 P(R), Kok., EU:C:2001:183, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja määräys Fapricela v. komissio, EU:T:2011:395, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

50 Tällaisten poikkeuksellisten olosuhteiden olemassaolon toteamiseksi kantajien on periaatteessa esitettävä näyttö siitä, että ne eivät objektiivisesti arvioituna pysty asettamaan kyseistä takausta tai että takauksen asettaminen vaarantaa niiden olemassaolon (ks. vastaavasti edellä 42 kohdassa mainittu määräys Westfälische Drahtindustrie ym. v. komissio, EU:T:2011:178, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja edellä 46 kohdassa mainittu määräys Fapricela v. komissio, EU:T:2011:395, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Nämä kaksi poikkeuksellista olosuhdetta ovat vaihtoehtoisia ja ei-kumulatiivisia. Mikäli kantajat pystyvät näyttämään toteen oikeudellisesti riittävällä tavalla, että niille on objektiivisesti arvioituna mahdotonta asettaa pankkitakaus niille määrättyjä sakkoja varten, edellisessä kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan niiden pyytämää välitoimea olisi näin ollen pidettävä kiireellisenä.

– –

56 Nyt käsiteltävästä asiassa asiakirja-aineistosta ilmenee, että CCPL-konserni kääntyi heinäkuussa 2015 kolmentoista rahalaitoksen, joita olivat Unicredit, Intesa SanPaolo, Monte dei Paschi di Siena, Banca Nazionale del Lavoro, Unipol Banca, Banca Popolare di Milano, Banco Popolare, BPER, Cariparma, Carige, CCFS, Coopfond ja Carisbo, puoleen saadakseen kantajille riidanalaisessa päätöksessä määrättyjä sakkoja koskevan pankkitakauksen. Kyseiset takaushakemukset hylättiin kokonaisuudessaan.

– –

61 Kyseisten asiakirjojen lukemisen perusteella on todettava, että hyvin suuri osa niistä rahalaitoksista, joilta pankkitakausta oli pyydetty, perusteli kieltäytymistään esittämällä yksityiskohtaisia argumentteja CCPL-konsernin epävarmasta taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta, jonka vuoksi ne eivät voineet myöntää pyydettyä pankkitakausta. Näin menetellessään ne käyttivät perusteenaan erityisesti CCPL-ryhmän varallisuutta ja rahoitustilannetta koskevia asiaan liittyviä kirjanpitotositteita, kyseisen konsernin rakenneuudistussuunnitelmaa ja määrättyjen sakkojen määrää.

62 Takaushakemusten osalta oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee, että heinäkuun 2015 alussa eräs CCPL-konsernia edustava strategista konsultointia tarjoava toimisto otti sähköpostiviestillä yhteyttä rahalaitoksiin, joilta pankkitakausta on pyydetty – näihin lukeutui CCPL-konsernin velkojapankkeja –, sekä useisiin asianajajiin. Kyseinen toimisto toimitti niille tässä yhteydessä asiakirjan, johon sisältyi konsernia koskevia ”hypoteettisia vaihtoehtoisia skenaarioita”. Asiakirjassa yksilöitiin kaksi vaihtoehtoista etenemistapaa: joko kanteen nostaminen riidanalaista päätöstä vastaan, mukaan lukien pankkitakauksen myöntäminen, ja konsernin velkojen uudelleenjärjestelyä koskevan sopimuksen tekeminen konkurssin estämiseksi tai likvidaatiomenettelyn aloittaminen. Kyseisessä asiakirjassa esitettiin erityisesti uudelleenjärjestelyn ja pankkitakauksen myöntämisen hyödyt varallisuuden realisointiarvon ja saatavien perinnän kannalta verrattuna mahdolliseen velkajärjestelyyn. Tässä yhteydessä esitettiin pankkitakauksen osuuksien jakamisessa noudatettava menettely siten, että kahdeksan pankkia, joihin velkojapankit lukeutuvat, antaisi osittaiset pankkitakaukset, joiden yksilöllinen määrä vastaisi konsernilta vaadittua pankkisaatavaa.

63 Edellä esitetyn perusteella välitoimista päättävä tuomioistuin ei näe järkevää syytä epäillä, että juuri mainittu asiakirja – jota komissio luonnehtii pelkäksi velkojapankkien kanssa käytäviä neuvotteluja valmistelevaksi asiakirjaksi – on tosiasiallisesti ollut yksi niistä seikoista, joilla rahalaitokset, joilta pankkitakausta on pyydetty, perustelivat pyydetyn pankkitakauksen myöntämättä jättämistä. Kieltäytyminen koski myös oletusta erissä suoritettavista takauksista.

64 Näin ollen kantajat pyrkivät CCPL-konsernin jäseninä riittävän aikaisessa vaiheessa ja vakavasti saamaan niille määrättyjä sakkoja koskevan pankkitakauksen. Yritykset eivät tuottaneet tulosta, koska rahalaitokset, joihin oli oltu yhteydessä, eivät hyväksyneet takaushakemuksia tarkasteltuaan perusteellisesti CCPL-konsernin taloudellista ja rahoituksellista tilannetta, kuten käy ilmi niiden lähes kaikista kieltäytymiskirjeistä, jotka osoittavat, että kyseiset laitokset olivat erittäin hyvin selvillä konsernin tilanteesta kokonaisuudessaan. Näissä olosuhteissa ei ole merkitystä sillä, että ainoastaan Unipol Banca -yhtiö perusteli kieltäytymistään mainitsemalla lyhytsanaisesti ”hakemuksen perusteellisen arvioinnin”.

– –

66 Koska yhteensä kaksitoista rahalaitosta on kieltäytynyt myöntämästä pankkitakausta vedoten edellä esitettyihin perusteisiin, kantajat ovat osoittaneet oikeudellisesti riittävällä tavalla, etteivät ne objektiivisesti arvioituna pystyneet asettamaan kyseistä takausta, kun lisäksi otetaan huomioon etenkin se, että oikeuskäytännössä on jo katsottu vastaavissa tilanteissa, että kaksi tai kolme hylkäämiskirjettä riittää (määräys 13.7.2006, Romana Tabacchi v. komissio, T-11/06 R, Kok., EU:T:2006:217, 102 ja 103 kohta ja edellä 44 kohdassa mainittu määräys 1. garantovaná v. komissio, EU:T:2011:63, 56 kohta).

67 Mitään komission kyseisen päätelmän kyseenalaistamiseksi esittämistä väitteistä ei voida hyväksyä.

68 Komissio väittää ensinnäkin, etteivät kantajat ole hyödyntäneet riittävästi CCPL-konsernin resursseja, kun ne kääntyivät CCPL:n osuuskunnan omistavien osakkaiden – erityisesti CMB:n ja CCFS:n, joista kumpikin omisti 19,42 prosenttia sen pääomasta ja joilla oli riittävät resurssit (ks. edellä 28 kohta) – puoleen saadakseen rahoitustukea, joka olisi mahdollisia pankkitakauksia tukeva peruste.

69 Tässä yhteydessä on syytä huomauttaa, että konsernin, johon välitoimien määräämistä hakenut osapuoli kuuluu, taloudellisen suorituskyvyn huomioon ottaminen perustuu ajatukseen, etteivät kyseisen osapuolen objektiiviset intressit ole luonteeltaan erillisiä niiden toimijoiden intresseistä, jotka käyttävät valtaa yrityksessä tai ovat saman konsernin jäseniä, ja tätä lähestymistapaa sovelletaan – ottaen huomioon omistusosuuksien suhteet konsernissa – jopa vähemmistöosakkaisiin, jotka omistavat 50 prosenttia, 40 prosenttia tai jopa 30 prosenttia kyseisestä yhtiöstä (ks. vastaavasti edellä 42 kohdassa mainittu määräys Westfälische Drahtindustrie ym. v. komissio, EU:T:2011:178, 38 kohta; määräys 21.6.2011, MB System v. komissio, T-209/11 R, EU:T:2011:297, 35 kohta ja määräys 26.9.2013, Tilly-Sabco v. komissio, T-397/13 R, EU:T:2013:502, 41 kohta).

70 Kuten edellä 39 ja 40 kohdassa on todettu, CCPL-konsernissa, erityisesti yhtäältä CMB- ja CCFS-osuuskuntien ja toisaalta kantajien, emoyhtiön ja sisarosuuskuntien välillä, ei ole kuitenkaan riittävän läheistä etujen yhteneväisyyttä. Näin ollen edellä 69 kohdassa tarkoitettua konsernin käsitettä ei sovelleta osuustoimintaympäristössä, minkä vuoksi CMB:n ja CCFS:n taloudellisia resursseja ei voida ottaa huomioon tässä yhteydessä. Näissä olosuhteissa ei ole tarpeen selvittää, voidaanko vain 19,42 prosentin vähemmistöomistus pääomasta katsoa riittävän suureksi, jotta voidaan soveltaa konsernin käsitettä.

– –

75 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kantajat ovat osoittaneet oikeudellisesti riittävällä tavalla hakemansa välitoimen kiireellisyyden.

Intressivertailu – – [omissis]

77 Kantajat ovat nyt käsiteltävässä asiassa näyttäneet toteen välitoimihakemuksensa kiireellisyyden, koska pankkitakauksen asettaminen niille määrättyjä sakkoja varten oli niille objektiivisesti arvioituna mahdotonta, ja sen, että fumus boni juris -edellytys täyttyy niiden toissijaisesti esittämän, sakkojen alentamista koskevan vaatimuksen osalta. Tämän perusteella on todettava, että niillä on suojattava intressi saada lykätyksi niille asetetun, kyseistä sakkoa koskevan pankkitakauksen asettamista koskevan velvollisuuden täytäntöönpanoa (ks. vastaavasti määräys edellä, Westfälische Drahtindustrie ym. v. komissio, 42 kohta EU:T:2011:178, 63 kohta). Jos hakijoiden välitoimihakemusta ei hyväksytä, komissio voi nimittäin periä sakot välittömästi, mikä johtaa hyvin todennäköisesti hakijoiden maksukyvyttömyyteen, josta komissio on itse todennut riidanalaisen päätöksen liitteessä IV, että sitä olisi vältettävä. Lisäksi on selvää, että CCPL-konserni työllistää tällä hetkellä 822 palkansaajaa, joista 647 tuoreiden elintarvikkeiden pakkausalalla. Näin ollen selvitystilasta olisi seurauksena työttömyyden kasvu, minkä myös komissio on todennut riidanalaisen päätöksen liitteessä IV

78 Sikäli kuin komissio vetoaa yleiseen etuun, joka liittyy unionin kilpailusääntöjen tehokkuuden säilyttämiseen ja sen määräämien sakkojen ehkäisevään vaikutukseen, on todettava, ettei kyseinen etu muodosta estettä sen määräämien sakkojen määrän merkittävänkin alentamisen periaatteelle. Kuten vuoden 2006 suuntaviivojen 35 kohdasta ilmenee, komissio nimittäin nimenomaisesti varaa itselleen oikeuden myöntää alennuksia sakoista asianomaisten yritysten maksukyvyn puutteen huomioon ottamiseksi. Välitoimista päättävältä tuomioistuimelta, jota pyydetään löytämään asetetun sakon ehkäisevän vaikutuksen ja seuraamuksen kohteena olevan yrityksen taloudellisen tilanteen välinen tasapaino pääasian oikeudenkäynnin keston ajaksi, ei siten voida evätä oikeutta myöntää vapautus velvollisuudesta asettaa pankkitakaus.

– –

[omissis]

80 Kaiken edellä esitetyn perusteella, kun otetaan huomioon kantajien tosiasiallisen ja oikeudellisen tilanteen erityisolosuhteet, erityisesti se, että pankkitakauksen asettaminen määrättyjä sakkoja varten oli niille kyseisenä ajankohtana objektiivisesti arvioituna mahdotonta, on syytä asettaa niiden edut komission esille tuomien etujen edelle

81 On kuitenkin syytä huomauttaa yhtäältä, että fumus boni juris on todettu ainoastaan toissijaisen vaatimuksen osalta, joka koski asetettujen sakkojen määrän alentamista, ja toisaalta, että kantajat ovat ilmoittaneet 28.10. ja 18. ja 30.11.2015 päivätyissä kirjelmissään olevansa valmiit aloittamaan menettelyn, jonka mukaisesti sakot maksetaan erissä. Ne huomauttivat tässä yhteydessä, että CCPL-konsernin rakenneuudistussuunnitelma – jonka edellytyksenä on velkojapankkien antama hyväksyntä – mahdollistaisi sen, että sakkojen maksamiseen osoitetaan nyt [*luottamuksellinen tieto*] euron määrä. Lisäksi ne ilmaisivat olevansa valmiit – edellyttäen, että samoilta pankeilta saadaan hyväksyntä – osoittamaan kyseisten sakkojen maksamiseen mahdolliset jopa [*luottamuksellinen tieto*] euron tulot, jotka saadaan suunnitellusta Refincoop-, Erzelli Energia- ja Smec-yhtiöiden osakkuuksien luovuttamisesta, mahdollisesti enemmänkin.

82 Kantajat lisäsivät 30.11.2015 päivätyssä kirjelmässä, että Refincoop-, Erzelli Energia – ja Smec -yhtiöiden osakkuuksien luovuttamisen jälkeen ne omistavat ainoastaan [*luottamuksellinen tieto*] osakkuuden. Jotta komissio ei panisi riidanalaista päätöstä niitä kohtaan täytäntöön ja jotta asetettujen sakkojen koko määrä tulisi katetuksi, kantajat aikovat luovuttaa kolmansille osapuolille [*luottamuksellinen tieto*], jonka kirjanpitoarvo on yli [*luottamuksellinen tieto*] euroa. Tässä tapauksessa olisi mahdotonta ennakoida kyseisen luovutuksen ajankohtaa ja aikaa, jonka kuluessa siitä saatavat tulot voidaan käyttää sakkojen maksamiseen. Se, että kantajat voivat myydä [*luottamuksellinen tieto*], edellyttää lisäksi vielä velkojapankkien antamaa hyväksyntää.

– –

85 Unionin taloudellisten intressien ja asetettujen sakkojen ehkäisevän vaikutuksen huomioon ottamiseksi on näissä olosuhteissa syytä asettaa haetun vapautuksen myöntämisen edellytykseksi se, että kantajat

— toimittavat komissiolle säännöllisesti neljännesvuosittain yksityiskohtaiset tiedot CCPL-konsernin rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpanosta ja sen kyseisen suunnitelman mukaisesta sekä siitä riippumattomasta omaisuuserien myynnistä saatujen tulojen määrästä

— maksavat komissiolle

— 5 miljoonaa euroa heti kun myynnistä on saatu tämä määrä

— suunnitellusta Refincoop-, Erzelli Energia- ja Smec-yhtiöiden osakkuuksien luovuttamisesta saadut tulot kokonaisuudessaan heti kun kyseiset tulot on saatu.

– –

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) Lykätään sen estämiseksi, että SEUT 101 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä (AT.39563 – Vähittäismyyntiin tarkoitetut elintarvikepakkaukset) 24.6.2015 tehdyn päätöksen C(2015) 4336 lopullinen 2 artiklassa kantajille määrättyjä sakkoja aletaan periä välittömästi, Euroopan komission hyväksi asetettavaa pankkitakausta koskevan kantajille, toisin sanoen CCPL – Consorzio Cooperative di Produzione e Lavoro SC:lle, Coopbox group SpA:lle, Poliemme Srl:lle, Coopbox Hispania, SL:lle ja Coopbox Eastern s.r.o:lle, määrätyn velvollisuuden täytäntöönpanoa edellyttäen, että

— **kantajat esittävät kuukauden kuluessa tämän määräyksen tiedoksi antamisesta ja sen jälkeen kolmen kuukauden välein, kunnes pääasiassa on annettu ratkaisu, sekä kaikissa sellaisissa tilanteissa, jotka saattavat vaikuttaa niiden kykyyn maksaa niille asetetut sakot tulevaisuudessa, komissiolle kirjallisesti yksityiskohtaisen kertomuksen CCPL-konsernin rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpanosta ja sen kyseisen suunnitelman mukaisesta sekä siitä riippumattomasta omaisuuserien myynnistä saatujen tulojen määrästä**

— **kantajat maksavat komissiolle kyseisestä myynnistä saatavan 5 miljoonan euron määrän heti, kun se on käytettävissä ja suorittavat sille suunnitellusta Refincoop SpA:n, Erzelli Energia Srl:n ja Smec Srl:n osakkuuksien luovuttamisesta saatavat tulot kokonaisuudessaan heti kun kyseiset tulot on saatu.**

2) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Annettiin Luxemburgissa 15 päivänä joulukuuta 2015.

E. Coulon
kirjaaja

M. Jaeger
presidentti